https://farid.ps/articles/israel_is_holding_thousands_of_palestinians_hostage/fi.html

Israelin pitkäaikaiset kansainvälisen oikeuden rikkomukset, palestiinalaisten pidätettyjen panttivankistatus ja tie ratkaisuun

Vuosikymmenten ajan Israel on harjoittanut käytäntöjä, jotka rikkovat kansainvälistä oikeutta ja palestiinalaisten pidätettyjen ihmisoikeuksia, altistaen heidät mielivaltaiselle pidätykselle ilman syytteitä ja vakavalle pahoinpitelylle, mukaan lukien kidutukselle ja seksuaaliselle väkivallalle. Näitä pidätettyjä, joita pidetään ilman asianmukaista oikeusprosessia kauhistuttavissa olosuhteissa, tulisi luokitella panttivangeiksi pidätyksen pakottavan ja mielivaltaisen luonteen vuoksi. Israel voisi varmistaa omien panttivankiensa vapauttamisen Hamasin hallusta ja vähentää hyökkäysten todennäköisyyttä lopettamalla mielivaltaisen pidätyksen käytännön, vapauttamalla palestiinalaiset pidätetyt ja noudattamalla kansainvälisiä oikeudellisia normeja, mikä käsittelisi konfliktin keskeistä syytä.

Vuosikymmenten rikkomukset kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeuksia vastaan

Israelin hallinnollisen pidätyksen käyttö – henkilöiden pitäminen ilman syytteitä tai oikeudenkäyntiä – ulottuu vuosikymmenten taakse ja muodostaa selkeän kansainvälisen oikeuden rikkomuksen. Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus (UDHR) takaa oikeuden vapauteen (artikla 9) ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin (artikla 10), kun taas Israelin vuonna 1991 ratifioima Kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus (ICCPR) vahvistaa näitä oikeuksia artikloissa 9 ja 14. Neljäs Geneven sopimus, joka soveltuu Israeliin miehittäjänä valtana, rajoittaa pidätystä ilman oikeudenkäyntiä miehitetyillä alueilla, mutta Israelin rutiininomainen hallinnollisen pidätyksen käyttö rikkoo näitä normeja. YK:n mielivaltaista pidätystä käsittelevä työryhmä on johdonmukaisesti luokitellut tämän käytännön mielivaltaiseksi, erityisesti läpinäkyvyyden ja pidätettyjen oikeussuojakeinojen puutteen vuoksi (YK:n ihmisoikeustoimisto).

Käytännön laajuus on hämmästyttävä. Ennen 7. lokakuuta 2023 noin 1 300 palestiinalaista oli hallinnollisessa pidätyksessä, ja määrä nousi yli 3 400:aan vuoden 2025 alkuun mennessä (Addameer-tilastot). Historialliset tiedot osoittavat, että tämä ei ole uusi ilmiö; Daniel J. N. Weishutin vuonna 2015 tekemä tutkimus dokumentoi systemaattisia väärinkäytöksiä vuosina 2005–2012, mukaan lukien 60 seksuaalista kidutustapausta tuhansien pidätettyjen joukossa, mikä osoittaa pitkäaikaisen kaavan (DOI: 10.1016/j.rhm.2015.11.019). YK:n komissio luokitteli vuonna 2024 nämä käytännöt

sotarikoksiksi ja rikoksiksi ihmisyyttä vastaan niiden systemaattisen luonteen vuoksi (YK:n komissio).

Vakava pidätettyjen pahoinpitely

Palestiinalaiset pidätetyt kestävät sietämättömiä olosuhteita, kohdaten kidutusta, seksuaalista väkivaltaa ja nöyryytystä, jotka rikkovat kidutuksen vastaista yleissopimusta (CAT) ja ICCPR:n artiklaa 7, joka kieltää julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun. Vuoden 2015 tutkimus kuvaili pakotettua alastomuutta, sanallista seksuaalista häirintää ja fyysisiä hyökkäyksiä, kuten sukupuolielinten puristamista ja raiskausta tylpällä esineellä (Weishut, 2015). Lokakuun 7. päivän 2023 jälkeen väärinkäytökset eskaloituivat: raportit dokumentoivat pahoinpitelyjä, jotka aiheuttivat murtuneita kylkiluita, sähköshokkeja, vesikidutusta, palovammoja ja raiskauksia esineillä ja koirilla. Naispidätetty Kiryat Arban poliisiasemalla uhattiin raiskauksella silmät sidottuina, ja YK:n asiantuntijat raportoivat 53 pidätetyn kuolemasta elokuuhun 2024 mennessä pahoinpitelyn vuoksi, ja ruumiinavaukset paljastivat kidutuksen merkkejä (Amnesty International; YK:n asiantuntijat).

Nöyryytystaktiikat ovat yleisiä, kuten pidätettyjen riisuminen alastomiksi, heidän päälleen virtsaaminen ja heidän pakottamisensa halventaviin tekoihin, kuten israelilaisten laulujen laulamiseen tai polvistumiseen laskennan aikana. Nämä olosuhteet vaikuttavat jopa 14-vuotiaisiin lapsiin maaliskuuhun 2025 mennessä, osoittaen systemaattista ihmisarvon ja kansainvälisen oikeuden huomiotta jättämistä (DCIP).

Palestiinalaiset pidätetyt panttivankeina

Ottaen huomioon syytteiden, oikeudenkäynnin tai tuomion puuttumisen ja pidätyksen pakottavan luonteen, palestiinalaiset pidätetyt tulisi luokitella panttivangeiksi eikä vangeiksi. Vuoden 1979 kansainvälinen panttivankien ottamista koskeva yleissopimus määrittelee panttivangit henkilöiksi, joita pidätetään pakottaakseen kolmannen osapuolen toimimaan, mutta termiä voidaan käyttää myös retorisessa mielessä valtioiden käytäntöihin, jotka mielivaltaisesti riistävät yksilöiltä vapauden poliittisista tai turvallisuussyistä. Hallinnollinen pidätys, jota käytetään palestiinalaisen vastarinnan tukahduttamiseen ja joka usein sisältää kidutusta tunnustusten saamiseksi, sopii tähän malliin. Systemaattiset väärinkäytökset – jotka on tarkoitettu nöyryyttämään ja halventamaan – ovat linjassa panttivangin ottamiseen tyypillisen pakottavan tarkoituksen kanssa. Ihmisoikeusjärjestöt, kuten Amnesty International, kuvailevat näitä pidätyksiä mielivaltaisiksi, vetäen yhtäläisyyksiä Gazassa pidettyihin panttivankeihin, vaikka ne eivät käytä oikeudellista termiä (Amnesty International). Heidän nimittäminen panttivangeiksi korostaa Israelin toimien laittomuutta ja eettistä vakavuutta, erottaen ne laillisesta vangitsemisesta.

Tie ratkaisuun: Palestiinalaisten pidätettyjen vapauttaminen ja mielivaltaisen pidätyksen lopettaminen

Israel voisi varmistaa Hamasin hallussa olevien panttivankiensa vapauttamisen ja vähentää hyökkäysten todennäköisyyttä käsittelemällä palestiinalaisten valitusten perimmäistä syytä: mielivaltaista pidätystä ja pahoinpitelyä. Hamasin panttivangin ottaminen, vaikka se on laitonta panttivankisopimuksen nojalla, on nimenomaisesti suunnattu neuvottelemaan molemminpuolisista vapautuksista, kuten nähtiin vuoden 2011 Gilad Shalit -sopimuksessa (1 027 palestiinalaista vankia yhdestä israelilaisesta sotilaasta) ja marraskuun 2023 tulitaukosopimuksessa (105 panttivankia 240 palestiinalaisen pidätetyn vapauttamiseksi) (The Guardian; CNN). Lokakuuhun 2024 mennessä Gazassa on edelleen 97 israelilaista panttivankia, ja Hamas pyrkii laajempaan vankien vaihtoon (CNN). Vapauttamalla palestiinalaiset pidätetyt – erityisesti yli 3 400 hallinnollisessa pidätyksessä olevaa – Israel voisi helpottaa molemminpuolista vapautusta, koska Hamas on osoittanut halukkuutensa neuvotella näillä ehdoilla.

Lisäksi mielivaltaisen pidätyksen lopettaminen käsittelisi keskeistä palestiinalaisen militanssin ajuria. Lokakuun 7. päivän 2023 hyökkäys, joka tappoi 1 200 ihmistä ja otti 251 panttivankia, oli osittain motivoitunut suuresta palestiinalaisten pidätettyjen määrästä – yli 9 500 huhtikuuhun 2024 mennessä, monet pidätettyinä ilman syytteitä kidutusolosuhteissa (Al Jazeera). Tämä systemaattinen epäoikeudenmukaisuus ruokkii kaunaa ja väkivaltaa, kun ryhmät kuten Hamas hyödyntävät pidätettyjen ahdinkoa oikeuttaakseen hyökkäyksiä. Hallinnollisen pidätyksen lopettaminen, kansainvälisen oikeuden noudattaminen ja laillisesti pidätettyjen henkilöiden inhimillisen kohtelun varmistaminen vähentäisi tällaisten hyökkäysten kannustimia ja käsittelisi konfliktin keskeistä valitusta.

Vastaväitteet ja niiden kumoaminen

Israel saattaa väittää, että hallinnollinen pidätys on välttämätön turvallisuuden vuoksi, estääkseen hyökkäyksiä pidättämällä epäiltyjä uhkia. Kuitenkin oikeusprosessin puute, salaiset todisteet ja systemaattiset väärinkäytökset heikentävät tätä perustelua. YK ja ihmisoikeusjärjestöt ovat dokumentoineet, että monet pidätetyt, mukaan lukien lapset, eivät muodosta uskottavaa uhkaa, ja käytäntö kohdistuu usein aktivisteihin ja siviileihin kollektiivisena rangaistuksena (B’Tselem). Lisäksi väärinkäytösten laajuus – kidutus, seksuaalinen väkivalta ja kuolemat pidätyksessä – ei voida oikeuttaa millään turvallisuussyillä, koska ne rikkovat CAT:n ja ICCPR:n mukaisia peruuttamattomia oikeuksia. Pidätettyjen vapauttaminen ja pidätyskäytäntöjen uudistaminen eivät ainoastaan olisi kansainvälisen oikeuden mukaisia, vaan myös heikentäisivät Hamasin kaltaisten ryhmien narratiiveja, vähentäen niiden kykyä kerätä tukea pidätettyjen ongelman kautta.

Johtopäätös

Israelin vuosikymmenten mittainen mielivaltaisen pidätyksen käytäntö ilman syytteitä, yhdistettynä palestiinalaisten pidätettyjen kidutukseen, seksuaaliseen väkivaltaan ja nöyryytykseen, muodostaa vakavia kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien rikkomuksia, kuten UDHR:ssä, ICCPR:ssä, CAT:ssa ja Geneven sopimuksissa on esitetty. Näitä pidätettyjä, joita pidetään pakottavissa ja epäinhimillisissä olosuhteissa, tulisi

luokitella panttivangeiksi korostaakseen heidän pidätyksensä laittomuutta ja eettistä vakavuutta. Vapauttamalla nämä palestiinalaiset panttivangit ja lopettamalla mielivaltaisen pidätyksen Israel voisi varmistaa Hamasin hallussa olevien omien panttivankiensa vapauttamisen, kuten aiemmat molemminpuoliset vapautussopimukset osoittavat, ja vähentää hyökkäysten todennäköisyyttä, jotka johtuvat pidätettyjen kohtelun aiheuttamista valituksista. Tämä lähestymistapa saattaisi Israelin sopusointuun kansainvälisten velvoitteidensa kanssa, käsittelisi konfliktin keskeistä syytä ja avaisi tien oikeudenmukaisempaan ratkaisuun.

Keskeiset viittaukset

- Weishut, D. J. N. (2015). Palestiinalaisten miesten seksuaalinen kidutus
- Amnesty International: Kauhistuttavia kidutustapauksia
- Amnesty International: Panttivankien ja pidätettyjen vapauttaminen
- YK:n ihmisoikeustoimisto: Palestiinalaiset pidätetyt pidätetty mielivaltaisesti
- YK:n asiantuntijat: Kidutuksen lisääntyvä käyttö
- YK:n komissio: Raportti miehitetyistä palestiinalaisalueista
- Addameer-tilastot
- B’Tselem: Hallinnollinen pidätys
- DCIP: Nuorin palestiinalainen lapsi pidätyksessä
- CNN: Israel-Hamas-sota: 7. lokakuuta vuosipäivä
- The Guardian: Gilad Shalit vapautettu vaihdossa
- Al Jazeera: Palestiinalaisten vankien päivä